

Bul Schoenmaker.

Door Martin Huizinga, de Telegraaf oktober 2013.

Soest kent de geboren en getogen Soester Herman Schoemaker. Jaren eigenaar van de gezichtsbepalende elektronicazaak in Soest, twintig medewerkers 'service was ons geloof'. Naast de zaak actief in zijn branche organisatie, CDA, Molenschot en roept u maar. Op zijn zestigste de zaak verkocht en alles afgebouwd. Hij begint na 2 jaar met de universitaire dagstudie geschiedenis. Het onderwerp van zijn afstudeerscriptie is spectaculair. Zijn bul werd op 1 november 2013 plechtig uitgereikt. Vanaf nu: Drs Herman Schoemaker

Ik zet mijn fiets op slot naast een scootmobiel op de dam van de woning van Herman. Zijn vrouw Walda doet open. Volgens mij maakt het niet uit waar Herman zit, het zijn allemaal praatstoelen. Schoemaker is een vernederlandste naam. Bij de Duitse en de Engelse variant bestaat de 'n' ook niet.

Geschiedenis is zeg maar echt zijn ding, Herman is nog steeds voorzitter van de Historische Vereniging Soest. Overdag in de collegebanken in Utrecht, drie oudjes op 350 studenten. Een kwart haalde de eindstreep en ik als enige van de drie. Thuis zijn afspraken gemaakt. Van mijn dochter mocht ik niet vooraan gaan zitten en niet overal mijn neus insteken. Van mijn vrouw niet op kamers gaan.

Het is wennen in het begin. 'Niemand wilde naast die ouwe zitten en ik moest een inhaalslag maken met de computer. Mijn eerste ingeleverde essay was handgeschreven. Na mijn inburgering daar moest ik thuis op mijn woorden letten met mijn aangeleerde studententaal.'

Herman maakt mij deelgenoot. In het begin van dit jaar is bij hem een zeldzame vorm van botkanker geconstateerd. Hij kan plotseling niet meer lopen. 'Het gaat wel weer over,' is zijn eerste reactie. Maar het gaat niet over.

Hij krijgt zelfs de fatale boodschap. Op zoek, naar een lichtpuntje komt hij bij een professor in Leiden. Deze bouwt een database van mensen over de hele wereld die aan een zeldzame vorm van kanker lijden. Er volgt een match met een Amerikaan die genezen is. Hij ondergaat de zelfde behandeling en recente onderzoeken tonen géén kanker cellen meer. De chemokuur wordt afgemaakt en daarna verder revalideren. Hoop deed leven. Herman: "Als je zo'n boodschap krijgt dan staat je hoofd niet naar afstuderen". Zijn professor motiveert hem om door te zetten. Al is het alleen maar dat men bij je graf kan zeggen dat je 'Doctorandus' bent.

Kent Soest Herman Schoemaker wel echt? Deze vraag slaat op de inhoud van zijn scriptie. De officiële titel luidt: Een geheime organisatie in beeld. De Nederlandse stay-behind organisatie, geheim, onafhankelijk en zelfstandig. Het gaat vooral over zijn eigen betrokkenheid bij deze organisatie. Ik hoor zijn verhaal, lees zijn scriptie, bekijk via uitzending gemist het KRO-Reporter verslag van september 2007 en lees de afgelopen zaterdag editie van wakker Nederland. Mijn mond zakt er van open. Het prototype van een spannend jongensboek: "Herman, geheim agent 0440604", tevens zijn studentnummer.

Stay-behind? Dat zijn, als commando's getrainde agenten die achterblijven "Als de Russen komen". Zij beschikken individueel over een uitrusting zoals wapens, zenders en geld. Maken daarbij gebruik van een gemeenschappelijk communicatienetwerk. De leiding en het radiocontact worden geïnstalleerd in het niet bezette buitenland. De les trekt men uit de Tweede Wereldoorlog toen het verzet vanuit het niets is opgezet. Naïviteit en amateurisme hebben tot de meeste slachtoffers geleid, vooral in de tragedie later bekend als het "Englandspiel". Ik werd in de jaren zestig benaderd door een slechts bij de

premier en de minister van defensie bekende overheidsorganisatie, die O&I (Organisatie en Inlichtingen) heette. Eerst werd ik agent, later inspecteur. Ik moest ten allen tijde klaarstaan om bij een dreigende bezetting vanuit het buitenland te opereren."

Ik had thuis mijn vrouw in vertrouwen genomen. Je kunt niet leven met leugens in je relatie. Om niet, vijftwintig jaar lang gemiddeld één keer per week, in Nederland één op één opleiden en opgeleid worden in safe houses. In het buitenland door Amerikanen en Britten."

Lessen in Psychologische oorlogsvoering, schietoefeningen, (de)coderen en morse leren. Vooral bij hondenweer metalen kisten met allerlei oorlogstuig en geld her en der ingraven. Iemand met een metaaldetector vond zo'n opslag. Dat moest weer toegedekt worden. Ik had een pasje. Daarop stond vermeld, dat ik in allerlei omstandigheden ongemoeid en ongevraagd mijn gang kon gaan. De val van de muur en de Italiaanse Gladio-affaire betekenden in 1992 het einde. We kregen slechts een schamel bedankje van Lubbers.